

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/19/2016
Identifikačné číslo spisu: 7015200650
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7015200650.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci navrhovateľa: M. C., bytom L. XXX/XX, Č., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sd/32/2015-25 zo dňa 24. novembra 2015, v konaní o výšku starobného dôchodku, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sd/32/2015-25 zo dňa 24. novembra 2015 potvrdzuje.

Navrhovateľovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom označeným vo výroku tohto rozhodnutia (ďalej len „napadnutý rozsudok“) podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) ako vecne správne potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.03.2015 (ďalej len „rozhodnutie I“) v spojení so zmenovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13.05.2015 (ďalej len „rozhodnutie II“), ktorými odporkyňa navrhovateľovi zvýšila od 01.01.2015 navrhovateľov starobný dôchodok na sumu 540,30 € mesačne podľa § 293di ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“).

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že považuje rozhodnutie odporkyne za správne, pretože výpočet sumy zvýšenia starobného dôchodku bol uskutočnený v súlade so zákonom o sociálnom poistení, námietky navrhovateľa ohľadne minimálneho dôchodku považoval krajský súd za nedôvodné a ďalšie námietky za nekonkrétne.

Proti napadnutému rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom uviedol, že dôchodok je rozdelený na dve časti, do dosiahnutia veku 62 rokov a po dosiahnutí tohto veku. Považuje sa za

znevýhodňovaného pri výpočte dôchodku v dvoch smeroch, jednak kvôli polovičnému nároku oproti tým, ktorí pracujú do 62 rokov, jednak oproti tým, ktorí majú nárok na minimálny dôchodok. Argumentoval ustanoveniami o zákaze diskriminácie a o rovnosti ľudí. Žiadal, aby súd zrušil rozhodnutie odporkyne, vrátil jej vec na ďalšie konanie a zaviazal ju, aby sumu dôchodku vypočítala tak, že mu za roky odpracované počas poberania starobného dôchodku patrí adekvátne časť minimálneho dôchodku.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že krajský súd správne zistil skutkový stav a náležite právne posúdil vec, pričom s námietkami navrhovateľa sa odporkyňa podrobne vysporiadala v písomnom vyjadrení k žalobe. Ďalej poukázala na to, že suma starobného dôchodku navrhovateľa je vyššia ako suma minimálneho dôchodku. Odporkyňa trvala na správnosti oboch svojich rozhodnutí a navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 250s O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p. a § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok) preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj predmetné rozhodnutia odporkyne, najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil ich zákonnosť. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26.09.2017 (§ 156 ods. 1 a 3 O. s. p.).

Odvolací súd zo súdneho spisu a z priloženého administratívneho spisu zistil, že odporkyňa vydala dňa 24.03.2015 rozhodnutie I, ktorými odporkyňa navrhovateľovi zvýšila od 01.01.2015 navrhovateľov starobný dôchodok na sumu 540,30 € mesačne. V rozhodnutí uviedla, že postupovala podľa § 293di ods. 1 zákona o sociálnom poistení, pričom vysvetlila spôsob výpočtu zvýšenia aj s uvedením osobných mzdových bodov za jednotlivé roky počas poberania starobného dôchodku v období od XX.XX.XXXX do 31.12.2014. Okrem toho dôchodok zvýšila aj v zmysle § 82 zákona o sociálnom poistení o pevnú sumu v zmysle príslušného opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny.

Navrhovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok, v ktorom uviedol, že v roku 2015 by nik, kto splní podmienky zákona, nemal dostať dôchodok menej ako 269,50 € mesačne. Uviedol výpočet, podľa ktorého na jeden odpracovaný rok pripadá 6,125 €, čo u neho za sedem rokov práce ako dôchodcu činí 42,875 €, po krátení na polovicu 21,43 €. Tiež uviedol, že nie je zrejme, z ktorého zamestnania odporkyňa vypočítala osobný mzdový bod.

Odporkyňa vydala dňa 13.05.2015 rozhodnutie II, ktoré obsahovalo rovnaký výrok s rovnakou sumou a v odôvodnení sa zmenila len suma vymeriavacieho základu v r. 2008 z 264 968 Sk na 265 517 Sk. Tiež uviedla, že týmto rozhodnutím zmenila preskúmané rozhodnutie I.

Vo vyjadrení k opravnému prostriedku navrhovateľa potom odporkyňa zrekapitulovala podstatné časti z odôvodnení oboch svojich rozhodnutí, pričom vysvetlila aj rozdiel medzi nimi. Okrem toho na námietku navrhovateľa, že mu nie je zrejme, z ktorého zamestnania vypočítala osobný mzdový bod, odporkyňa uviedla, že bolo zhodnotené celé obdobie dôchodkového poistenia podľa vymeriavacích základov potvrdených zamestnávateľom, spolu s obdobím a vymeriavacími základmi, kedy bol navrhovateľ vedený ako samostatne zárobkovo činná osoba. Doba poistenia a osobné vymeriavacie základy boli zhodnotené na základe spisového a evidenčného materiálu nachádzajúceho sa v ústrednej evidencii odporkyne. Navrhovateľ podľa odporkyne neuviedol žiadne konkrétne námietky, ktoré by mali vplyv na určenie sumy starobného dôchodku. Odporkyňa žiadala, aby krajský súd obe rozhodnutia potvrdil.

Navrhovateľ vo svojej reakcii na vyjadrenie uviedol, že jeho dôchodok nezodpovedá celoživotnému úsiliu. Uviedol, že v rozhodnutí chýba zmienka o vylúčených dňoch kvôli práceneschopnosti a o

minimálnom dôchodku, tvrdil tiež, že nemal započítané všetky roky ako samostatne zárobkovo činná osoba. Žiadal, aby krajský súd zaviazal odporkyňa vypočítať adekvátne časť z minimálneho dôchodku.

Na nariadenom pojednávaní pred krajským súdom navrhovateľ v zásade zopakoval svoju argumentáciu vo vzťahu k minimálnemu dôchodku. Vyjadril názor, že zákon je pre pracujúcich dôchodcov diskriminačný. Zástupkyňa odporkyne uviedla, že navrhovateľovi bol zvýšený starobný dôchodok v zmysle zákona za dobu podnikania a zamestnania na železničiach. Krajský súd na pojednávaní vyhlásil napadnutý rozsudok.

Odvolačný súd po preskúmaní postupu a rozhodnutia krajského súdu dospel k záveru, že odôvodnenie rozsudku, napriek svojej stručnosti, dáva dostatočne zrozumiteľné odpovede na podstatné otázky, ktoré boli vznesené navrhovateľom. Preto sa odvolací súd s týmto odôvodnením stotožňuje a iba ho doplní a rozvinie.

Za hlavnú žalobnú aj odvolaciu námietku navrhovateľa považuje odvolací súd navrhovateľom opakovane deklarovanej nesúlad sumy priznaného dôchodku so zákonnými ustanoveniami o minimálnom dôchodku. Odvolací súd upozorňuje na to, že ustanovenia zákona o sociálnom poistení o minimálnom dôchodku (§ 82b vložený zákonom č. 140/2015 Z. z.) nadobudli účinnosť až k 01.07.2015. Keďže preskúmané rozhodnutia zvyšujú starobný dôchodok navrhovateľa už k 01.01.2015, nie je už len z tohto dôvodu možné na obdobie od januára do júla 2015 predmetné ustanovenia aplikovať. Predovšetkým je však treba zdôrazniť, že suma navrhovateľovho starobného dôchodku prevyšuje sumu minimálneho dôchodku, ako v priebehu súdneho konania (už po nadobudnutí účinnosti ustanovení o minimálnom dôchodku) uviedla odporkyňa a skonštatoval to aj krajský súd. Odvolací súd poznamenáva, že pravidlá zvýšenia dôchodku na sumu minimálneho dôchodku zohľadňujú a upravujú iba výslednú sumu dôchodku, neustanovujú minimálnu sumu zvýšenia starobného dôchodku za rok dôchodkového poistenia.

Pokiaľ ide o navrhovateľov subjektívny dojem, že zvýšenie jeho starobného dôchodku bolo príliš nízke, môže odvolací súd len podotknúť, že úlohou správnych súdov v konaniach o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam Sociálnej poisťovne podľa 3. hlavy V. časti O.s.p. je preskúmať súlad postupu a rozhodnutí odporkyne s platným právom, nie posudzovať reálne možnosti štátu poskytovať občanom vyššie hmotné zabezpečenie v starobe, prípadne zaujímať stanovisko k legislatívnemu riešeniu úpravy zvyšovania starobných dôchodkov, ktorá bola aplikovaná i v navrhovateľovom prípade. Nakoľko však tieto pravidlá zahŕňajú prvok zásluhovosti, keď suma zvýšenia závisí od súčtu osobných mzdových bodov, možno konštatovať, že úhrn vymeriavacích základov z ekonomickej aktivity počas pobrania starobného dôchodku má pre výpočet zvýšenia starobného dôchodku zásadne väčší význam, ako počet rokov takejto aktivity.

Pokiaľ navrhovateľ nesúhlasil s tým, že sa mu osobný mzdový bod kráti o polovicu oproti tým poistencom, ktorí sú mladší ako 62 rokov, odvolací súd dáva do pozornosti, že toto nižšie zhodnotenie poistného nezávisí od veku poistenca, ale je dané faktom, že v čase trvania poistenia už ide o poberateľa starobného dôchodku. Počas zhodnocovanej doby dôchodkového poistenia teda už navrhovateľ poberal starobný dôchodok, čo ho stavia do čiastočne výhodnejšej pozície oproti poistencom, ktorí ešte len prispievajú do dôchodkového systému, ale ešte z neho nečerpajú. To treba pri úvahe o miere proporcionality prispievania a využívania dôchodkového systému tiež zohľadňovať. Preto sa odvolaciemu súdu takéto krátenie o polovicu stanovené zákonom nejaví byť diskriminačné ani protiústavné, ako to v odvolaní navrhovateľ naznačoval.

Ostatné námietky týkajúce sa nesprávneho započítania doby poistenia ako samostatne zárobkovo činnnej osoby či vylúčených dní práceneschopnosti sú aj podľa názoru odvolaciemu súdu príliš nekonkrétne, až nezrozumiteľné. Po preskúmaní administratívneho spisu odporkyne odvolací súd nezistil v tomto smere nijaké pochybenia a nenašiel ani inú nezákonnosť v konaní alebo rozhodnutí odporkyne.

Podľa odvolacieho súdu odporkyňa dostatočne zistila skutkový stav, správne ho právne posúdila a vydala rozhodnutie, ktoré je v súlade so zákonom. Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru,

že krajský súd dôvodne a v zmysle zákona opravnému prostriedku navrhovateľa nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 v spojení s § 250ja ods. 3 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok.